

KRĒSLAS STUNDA ULBROKAS BIBLIOTĒKĀ

Atbrauca Mārtiņš, atrībināja, Pakāra mēteli
vārtu stuburā.

Aizbrauca Mārtiņš, norībēja, Aiznesa mēteli
zobena galā.

Šī gada 10.novembrī, tieši Mārtiņdienā, „Krēslas stundā” Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēkas lietotāji vakarēja, klausoties Knuta Hamsuna dzīvesgājumā un Johana Ludviga Runeberga varoņsāgas „Leitnants Stols” lasījumā.

Pasākumu apmeklēja Ulbrokas bibliotēkas lietotāji no dažādiem novada ciematiem, Šogad, kā allaž, mums vakarēšanā pievienojās arī jauni Ziemeļvalstu kultūras cienītāji. Paldies par izrādīto interesi un vēlmi uzzināt ko jaunu.

Pasākuma pirmajā daļā atzīmējām norvēģu autora Knuta Hamsuna 150-gadi (rakstnieks dzimis 1859.gada 4.augustā). Arī Norvēģijā šogad ar plašām svinībām, četrās ar Hamsuna dzīvi saistītās pašvaldībās atzīmēta rakstnieka jubileja. Vienā no pašvaldībām – Hāmarējā šī gada augustā atvērts Hamsuna centrs. Savukārt, Ulbrokas bibliotēka saviem lasītājiem piedāvā iepazīties ar bibliotēkas īpašumā esošajiem Hamsuna darbiem – „Pāns”, „Viktorija”, „Jūsnotājs”, Ingara Šletena Kollūena darbu „Knuts Hamsuns : Dzīve, daiļrade un laiks”, kā arī šī gada žurnālā „Karogs” publicētos analītiskos aprakstus par Knuta Hamsuna dzīvi un darbiem.

Latvijā kopumā notikuši vairāki pasākumi veltīti Hamsuna 150 gadadienai. Ziemeļvalstu kinodienās „Arsenālā” demonstrētas pēc Hamsuna romāniem „Zemes svētība” un „Bads” uzņemtās filmas. Nacionālajā Mākslas muzejā oktobrī bija skatāma rakstniekam veltītā izstāde „Klātbūtne. Hamsuns Latvijā”. Rīgā norisinājusies arī konference „Knuts Hamsuns. Laika balsis un atbalsis”. Knuta Hamsuna gadā Latvijā norisinājusies Jauno talantu skola „Hamsuns parafrāzēs”. Par veiksmīgākā darba autori šī gada talantu skolā tika atzīta Justīne Kļava ar darbu „Slaisti”, ar kuru interese varēs iepazīties Prozas dienās, kas norisināsies decembrī. Stāsta fragmenti jau tagad lasāmi žurnāla „Karogs” septembra numurā. Savukārt, Ulbrokas bibliotēka savus lasītājus rosina, ja vien iespējams, ieklausīties Filoloģijas zinātņu doktores, Daugavpils Universitātes asociētās profesores Maijas Burimas lasītajās lekcijās par Ziemeļvalstu rakstniekiem. Bet tepat, bibliotēkā bija skatāma arī neliela Knutam Hamsunam veltīta izstāde.

Tematiskā izstāde Knuta Hamsuna daiļradei un „Krēslas stundas” tēmai „Karš un miers Ziemeļvalstīs”

Kā katru gadu, risinājām tematiskas sarunas, kuru nosaukums šī gada „Krēslas stundā” bija „Karš un miers Ziemeļvalstīs”. Šī tēma aptver tādus jautājumus kā Ziemeļvalstu savstarpējos nemierus un konfliktus ar citām valstīm, jautājumus, kas saistīti ar Ziemeļvalstīs dzīvojošajiem ieceļotājiem, pastāvošajām pārvaldes iekārtām Ziemeļvalstīs, arī pretstatiem - karu un mieru, gaismu un tumsu, gadalaikiem un ar tiem saistītajām sajūtām. „Krēslas stundas” viesi piedalījās sava veida viktorīnā, kas saistīta ar Ziemeļvalstu karogu izcelsmi un nozīmi. Šī gada krēslā kopīgi klausāmo darbu, kas arī veltīts kara un miera tēmai, mums nolasīja bibliotēkas labs draugs Juris Bergs.

Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēkas „Krēslas stundā” šogad viesojās Kultūras akadēmijas Latvijas – Norvēģijas starptautisko kultūras sakaru studiju programmas studente un Ulbrokas bibliotēkas cītīga lasītāja Anna Granta, kas stāstīja par Vikingu laikiem, iemesliem, kāpēc vikinci aizsākuši savus sirojumus un karošanu, kā arī par vikingu dzīves ieražām. Šī tēma rosināja mūsu lasītājus pašus atcerēties par saviem senčiem, kuri, iespējams, cēlušies no vikingu vidus kā arī dažādām tradīcijām laivu uzbūvē, kuras latvieši pārņēmuši no vikingu karotājiem.

Anna Granta, stāstījums par Ziemeļvalstu vēsturiskajām attiecībām

Pasākums turpinājās ar jau minēto gadalaiku izjūtām, koncentrējoties uz rudens un ziemas gadalaiku maiņu – Mārtiņiem. Tos ieskandinājām ar pašas Mārtiņmātes Māras Priedītes un Ilgas Narvilas dziedātajām tautasdziesmām. Lasījām ar gadu laikā novērotajām laika parādībām saistītos ticējumus. „Ja Mārtiņi miglaini būs silta, mīksta ziema”, bet „ja uzkrītis pirmais sniegs, līdz ragavu ceļam palikušas sešas nedēļas”, tāpēc ap Ziemassvētkiem gaidīsim baltas, jaukas sniega kupenas. Un tad varbūt lieti nodērētu silts maizes kukulītis.

Bibliotēkas viesiem bija iespēja ielūkoties vizuāli atainotās seno prasmju zinībās, maizes cepšanā pēc sentēvu tradīcijām, vērojot kā top maizīte abrā, kā tiek veidotas mazas maizes doniņas, kas notiek ar malku kurināmā krāsnī, maizes kukulītim cepoties. Greimdējāmiem atmiņās par neseno Smiltenes un Blomes lauku mājas „Donas” apciemojumu, Mārtiņdienu gaidot.

Atmiņas un seno prasmju iemaņas lauku mājās „Donas”, Blome, Valkas rajons

Vakars sveču gaismā noslēdzās ar kopīgu dziedāšanu un vienotības sajūtu, sagaidot ziemas atnākšanu Stopiņos. Sakām paldies visiem aktīvajiem dziedātājiem, diskusiju risinātājiem, un gaidām jūs atkal ciemos pie mums, Ulbrokas bibliotēkā! Paldies arī Norden (Ziemeļi) - Ziemeļu Ministru padomes birojam Latvijā un tā bibliotēkai, kas ik gadu aicina visus bibliotēku darbiniekus un bibliotēku lasītājus pievienoties kopīgajai Krēslas stundas svinēšanai.

Stāsti, ko stāstījām, ir kā gaismas starojums savstarpējā saskarsmē un ikdienas dzīvē.

Bibliotēkas vadītāja Daiga Brigmane

Sistēmbibliotekāre Ieva Mūrniece (2009.)